

1. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Na podzim celá krajina náhle zpuskla. C) Všichni žáci zhlédli doporučenou výstavu.
 B) Jablka po nějaké době úplně zcvrkla. D) Shlédli jsme z rozhledny do údolí.

1bod

2. Ke zvýrazněným vedlejším větám v souvětích (2.1 – 2.4) přiřaďte jejich druh (A – F):

2.1 Nepřišel, protože byl nemocný.	F	A) vedlejší věta podmíněná
2.2 Ukázal jí knihu, kterou si moc přál.	C	B) vedlejší věta předmětná
2.3 Oznámil, že brzy přijede.	B	C) vedlejší věta přívlastková
2.4 Napil se, aby zahnal žízeň.	E	D) vedlejší věta příslovečná časová
		E) vedlejší věta příslovečná účelová
		F) vedlejší věta příslovečná příčinná

4 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 3 – 6

(1)	(2)
Lidi na lidi jsou jako saně	Obr do pidimužíka mydlí
Člověk na člověka jako kat	Domnívaje se že vyhraje
Podívejte se na ně	Klidně sedíme na židli
Musíte naříkat	Čtěte Bibli tam to všechno je
	(J. Voskovec, J. Werich: David a Goliáš)

3. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N	
3.1 Každá sloka má čtyři verše.	☒	☐	2 body
3.2 Rýmují se vždy dva po sobě jdoucí verše.	☐	☒	
3.3 Druhá sloka obsahuje alespoň jedno sloveso v rozkazovacím způsobu.	☒	☐	
3.4 V první sloce je přirovnání.	☒	☐	

4. Které z následujících tvrzení jasně vyplývá z textu?

- A) Lidé se mají rádi. C) Každý chce ostatním pomáhat.
 B) Lidé jsou na sebe zlí. D) Bible je nejdůležitější kniha na světě.

1 bod

5. Které z následujících tvrzení není pravdivé? (Posuzované slovo je v textu zvýrazněno tučně.)

- A) Slovo **naříkat** je neurčitý slovesný tvar. C) Slovo **naříkat** je trojslabičné.
 B) Slovo **naříkat** vzniklo odvozováním. D) Slovo **naříkat** obsahuje dvě tvrdé souhlásky.

1 bod

6. Vypište z výchozího textu čtyři různá zájmena.

SE, NĚ, TO, VŠECHNO

Zápis jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání úlohy, je považováno za chybu. Chybějící zájmeno je považováno za chybu.

2 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7 – 11

Brzy zjara, sotva sleze sníh a oschne za zimy slehlá tráva, začíná ve stepy jarní pálení býlí. Oheň, poháněný větrem, valí se plápolajícím proudem, lačně požívá suchý bělotrn, vyletuje po suchých stvolech bodláku, klouže po hnědých vrcholcích černobýlu a plazí se po nízké trávě... Potom dlouho páchne step hořkým **čmoudem** od vyprahlé a rospraskané země. Kolem se veselé zelená mladá tráva, nad ní, na **azurové** obloze, třepotají se **nesčíslní** skřiváci, na bujně pící trávě pasou se přelétavé husy a hnízda si staví přez léto se zde zdržující malý dropi. Tam však, kudy prošel oheň, zlověstně se černá mrtvá zuhelnatělá země.

(M. Šolochov: Tichý Don)

7. Vypište z výchozího textu **jedno slovo** složené:

BĚLOTRN, ČERNOBÝLU, ZLOVĚSTNĚ

1 bod

8. Které z následujících tvrzení o **podtrženém souvětí** ve výchozím textu **je pravdivé?**

- A) Souvětí se skládá z šesti vět. C) Všechny věty v souvětí mají podmět vyjádřený.
- B) Je to souvětí pořadné. D) V souvětí se vyskytuje šest přídavných jmen.

1 bod

9. Které z následujících tvrzení **vyplývá z textu?**

- A) Text popisuje příchod jara na step. C) Text popisuje, že celá step je bez života.
- B) Text popisuje podzimní přírodu ve stepi. D) Text popisuje, jak vypadá step po rozsáhlém požáru.

1 bod

10. Kterou z následujících dvojic slov **nelze** ve výchozím textu **vzájemně zaměnit tak, že význam textu zůstane stejný?** (Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu označena tučně.)

- A) lačně – hladově C) azurové – modré
- B) čmoudem – kouřem D) nesčíslní – malí

1 bod

11. Najděte ve výchozím textu **čtyři slova**, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je **pravopisně správně**.STEPI, ROZPRASKANÉ, PŘES, MALÍ *Zápis jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání úlohy, je považováno za chybu.**Chybějící či chybně zapsané slovo je považováno za chybu.*

3 body

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 12 – 15

Chceš frčet po železnici rychlostí 360 kiláků v hodině? Tohle přání se ti může snadno splnit. Stačí si zajet do Itálie. Právě tady na rychlotrati Řím – Milán doslova létá po kolejích ultramoderní vlak Červený šíp 1000. Co všechno tahle mašina zvládne?

Zatímco francouzské rychlovlaky TGV dosahují s pasažéry rychlosti až 320 km/h, s novým italským Červeným šípem 1000 se může svézt o 40 km/h rychleji. A jestli se dostaneš na testovací jízdu, poprčíš možná i 400 km/h. Při takové rychlosti si asi moc výhledů z okna na ubíhající krajinu **neužiješ**. Ale nevadí! Kromě toho, že je tenhle červený elegán nejrychlejším vlakem v Evropě, honosí se i vymazleným interiérem, takže ti cesta z Říma do Milána nebo zpátky zabere jen chvilku, kterou strávíš v maximálním pohodlí.

(21. století – Junior, 2016/1)

12. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N	
12.1 Nejrychlejší vlak v Evropě je TGV.	☐	☒	2 body
12.2 Červený šíp 1000 jezdí s pasažéry rychlostí až 360 km/h.	☒	☐	
12.3 Červený šíp 1000 má pohodlné vnitřní prostory.	☒	☐	
12.4 Při jízdě Červeným šípem 1000 je možné z okna podrobně sledovat krajinu.	☐	☒	

13. Rozhodněte, z kolika vět se skládá **poslední (podtržené) souvětí** výchozího textu.

- A) 3 věty B) 4 věty C) 5 vět D) 6 vět

1 bod

14. Které z následujících tvrzení **je pravdivé?** (Posuzované slovo je ve výchozím textu **tučně zvýrazněno**.)

- A) Slovo *neužiješ* je sloveso nedokonavé. C) Slovo *neužiješ* patří do 4. slovesné třídy.
- B) Slovo *neužiješ* vyjadřuje přítomný čas. D) Slovo *neužiješ* má dvě předpony.

1 bod

15. Z prvního odstavce výchozího textu vypište **všechna příslovce**.SNADNO, PRÁVĚ, TADY, DOSLOVA *Zápis jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání úlohy, je považováno za chybu.**Chybějící příslovce je považováno za chybu.*

3 body

16. Uspořádejte jednotlivé části textu (A -F) tak, aby byla dodržena textová návaznost:

A) Liška měla radost z té šťastné náhody, vychvalovala vodu, tvrdila, že je zdravá, a zvala ho k sobě do studně. Kozel seskočil, protože v té chvíli viděl jen svou touhu. Jakmile uhasil žízeň, uvažovali s liškou, jak odtud.	2 body	
B) Stejně tak se rozumní lidé mají pustit do nějaké činnosti teprve tenkrát, až rozváží, k čemu povede.		
C) Liška prohlásila, že už vymyslela způsob, jak by se oba zachránili: „Kdyby ses chtěl opřít nohama o obezdění studny a sklonit rohy, vyběhnu po tvém hřbetě a pak tě vytáhnu.“	16.1	D
D) Liška spadla do studně a byla nucena v ní zůstat, protože z ní nedokázala vylézt. K té studni přišel kozel, kterého trýznila žízeň, spatřil v ní lišku a zeptal se jí, zda je voda dobrá.	16.2	A
E) A tu se liška otočila a řekla mu: „Můj milý, kdybys měl tolik rozumu, kolik máš na bradě vousů, nebyl bys skákal do studně, dokud by sis nepromyslel, jak se dostaneš ven.“	16.3	C
F) Kozel ochotně poslechl, liška mu vyskočila na zadek, vyběhla po jeho hřbetě, opřela se mu o rohy, dostala se až k okraji studně, vylezla a běžela pryč. Kozel jí vyčítal, že nedodržela smlouvu.	16.4	F
	16.5	E
	16.6	B

Body lze získat pouze tehdy, že všechny části textu jsou seřazeny správně. – úloha 16

17. Napište, kterým literárním žánrem je text ve cvičení 16.

BAJKA

1 bod

18. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

1 bod

- A) Nad kapustovým polem létali bílí motýli.
- B) Dvěma svislými čarami rozděl pravoúhlý trojúhelník.
- C) Panel s kovovými ozdobami zničili malý chlapi.
- D) Náš soused je velmi laskavý a má ryzí srdce.

19. Který z následujících bodů neobsahuje pravopisnou chybu?

1 bod

- A) ledoborci vypluly, strašáci strašili, hodiny odbily
- B) rodiče svolili, děti běžely, stovky turistů čekali
- C) oči přecházely, ukazatelé ukázaly, časopisy se líbily
- D) davy lidí přišly, uši zábly, koně běželi

20. Rozhodněte, která z následujících možností není sousloví.

- A) dobrá známka
- B) mobilní telefon
- C) vídeňský řízek
- D) základní škola

1 bod

21. Který z následujících řádků neobsahuje pouze slova příbuzná?

1 bod

- A) hradní, zahrada, zahradnictví, hrádek, podhradí
- B) letět, letadlo, letní, letuška, přilet
- C) osušit, suchý, vysoušeč, sušina, suchar
- D) chodník, chůze, podchod, chodidlo, chůdy

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 22 – 26

Nikdo nepochyboval o tom, že Jarda Tomek je hezký a chytrý kluk. Ve škole se dobře učil, uměl se chovat i u stolu. Když ovšem někdo *vyslovil* jeho jméno, neodpustil si zároveň poznámku: „Chudák paní Tomková! **Ta má s tím dítětem kříž!** Co z něj vyroste?“

Kdyby se takové věci začaly říkat třeba právě o vás, asi byste z toho byli nešťastní. Jardovi to ale ani trochu nevadilo. Jarda Tomek *se totiž staral* víc o to, jak si uhlídat své věci, než co si o něm lidé *povídají*.

Když si přišly děti k nim domů hrát, vždycky je hned ode dveří varoval: „Nesahej na to, to je moje! S tímhle si nemůžeš hrát, to je moje! Hned polož můj míč! Sundej moje brusle!“

(B. MacDonaldová: Paní Láryfáry)

22. Který řádek vystihuje frazém Ta má s dítětem kříž? (Ve výchozím textu je posuzovaný frazém tučně vytištěn.)

1 bod

- A) Dítě jí zemřelo. B) Dítě jí dělá radost. C) Dítě jí trápí. D) Dítě doma pomáhá.

23. Které z následujících tvrzení o podtrženém souvětí ve výchozím textu je pravdivé?

- A) V souvětí se vyskytuje vedlejší věta příslovečná časová.
- B) První věta v souvětí obsahuje dvě zájmena.
- C) Slovesný tvar v první větě je v rodě činném.
- D) Druhá věta v souvětí má přísudek jmenný se sponou.

1 bod

24. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), nebo ne (N):

	A	N	
24.1 Jarda je dobrý žák.	☒	☐	2 body
24.2 Jarda se zajímá o názor druhých.	☐	☒	
24.3 Jarda je lakomý.	☒	☐	
24.4 Lidé paní Tomkovou nelitují.	☐	☒	

25. Z posledního odstavce výchozího textu vypište **všechna slovesa** v rozkazovacím způsobu.

NESAHEJ, POLOŽ, SUNDEJ

Chybějící sloveso je považováno za chybu.

2 body

26. Kterou z následujících dvojic slov nelze ve výchozím textu vzájemně zaměnit tak, že význam výchozího textu zůstane stejný? (Posuzovaná slova jsou v textu vyznačena kurzívou.)

- A) vyslovil - vyřkl
- B) nešťastní - smutní
- C) staral se - pečoval
- D) povídají - říkají

1 bod

27. Přiřadte k jednotlivým textům (27.1 – 27.4) možnost (A – F), která nejlépe vystihuje charakter příslušného textu. Každou možnost můžete přiřadit pouze jednou

27.1	Bylo jednou jedno království. Bylo pouze jednou, protože takové království se nedá dvakrát opakovat. Král měl několik synů, ale nevěděl kolik, protože byl líný zeptat se královny...	B	
27.2	Zeus poznal, že ho chce Prométheus oklamat, nedal však najevo hněv a naschvál vyvolil hromadu lesknoucí se tukem...	C	
27.3	Tehdy žil muž jménem Krok, po němž jest nazván hrad, dnes již stromovím zarostlý. Byl to člověk na svou dobu naprosto dokonalý. Narodily se mu tři dcery – Kazi, Teta a Libuše...	E	
27.4	Na topole nad jezerem seděl vodník podvečerem: „Sviť, měsíčku, sviť, ať mi šije nití.“	Šiju, šiju si botičky Do sucha i do vodičky. Sviť, měsíčku, sviť, ať mi šije nití.“	A

4 body

28. Který z následujících bodů obsahuje pravopisnou chybu?

- A) kolenní kloub, stinné místo, rané brambory
- B) havraní krákorání, bezcenný obraz, ranní vstávání
- C) prkenná podlaha, ceník výkonů, celodenní výlet
- D) vraný kůň, on je nevinnen, týdenní plán

1 bod

29. Rozhodněte, které tvrzení je nepravdivé.

- A) Písek je podstatné jméno látkové.
- B) Nůžky jsou podstatné jméno pomnožné
- C) Hmyz je podstatné jméno pomnožné.
- D) Listí je podstatné jméno hromadné.

1 bod

30. Ve které z následujících vět je pravopisná chyba?

- A) Jedna z pražských čtvrtí se jmenuje Staré Město.
- B) Bydlí v ulici Na Poříčí nedaleko Náměstí Republiky.
- C) Cestovali z jižní Francie přes Alpy do střední Evropy.
- D) Hudební festival Pražské jaro zahajuje Smetanova Má vlast.

1 bod